

ספר מתכונים ליציבות כלכלית

פעמונים
מגלים אחריות

משפחה יקרה,

הוכחתם לעצמכם שאתם מסוגלים, וגיליתם שההתנהלות הכלכלית בידיים שלכם! אתם יכולים לשלוט במצב!

ייתכן מאד שבזכות התהליך האינטנסיבי שעשיתם בליווי פעמונים אתם ישנים טוב יותר, רגועים יותר, שלמים יותר עם עצמכם, וגם הזוגיות והקשר עם בני המשפחה השתפרו. למרות העליות, המורדות והאתגרים צלחתם אותם, ואתם כעת לקראת סיומו.

בשלב זה נביט קדימה. אל 'החיים שאחרי פעמונים'. אנחנו בטוחים שאתם רוצים להמשיך להתמודד בהצלחה עם האתגרים הכלכליים שיזמנו לכם החיים. יחד עם זאת, יתכן שיש לכם חששות מסוימים לגבי ההמשך.

האם נצליח לבד? איך נוכל להתמיד כל החיים ברישום הפעולות ובבקרת תקציב מדוקדקת? כיצד נתמודד עם נפילות? ועוד שאלות שנשאלות באופן טבעי וכמעט מתבקש.

לשם כך אנחנו מגישים לכם את 'ספר המתכונים ליציבות כלכלית'

במדריך תמצאו תשובות להרבה מהשאלות הללו ויותר.

תגלו שלאחר, ובזכות, התהליך בפעמונים, ואולי גם קצת אחריו – תוכלו

להתנהל בשגרת חיים מאוזנת, עם הרבה פחות מאמץ.

עדיין תידרשו להשאיר את היד על הדופק – לנהל ולבצע בקרות, אך המאמץ

היומיומי שיידרש מכם יהיה פחות בהרבה. שמירה על כללים בסיסיים

והקדשת זמן קצוב בחודש לטובת כלכלת המשפחה, יספיקו לכם כדי להיות

ביציבות כלכלית כדרך חיים.

משפחת פעמונים

תכנון מראש זה שם המשחק

תכנון יעיל של מסלול החיים – תכנית רב שנתית ליציבות כלכלית, תדרוש מהמשפחות דקות ספורות בשגרת היומיום להטמעתה

בשנה
45
בשבוע
30
בחודש
15

- בנו מסלול חיים ליציבות כלכלית 2-6
- חסכו קופה לשעת חירום 7
- בנו טבלת ריכוז נכסים 7

- חיו ממה שיש 9
- קבעו דייט חודשי ושנתי לעריכת הבקרות 9
- אספו ניירת כלכלית וסמנו תזכורת לאירועים ומועדים 9
- קבעו את מועדי החיוב לאחר ההכנסה 10-11

- בדקו את חשבונות העו"ש בבנק 13

15
דקות

- בדקו את פירוט כרטיסי אשראי 15
- בדקו את פירוט החשבונות לתשלום 15
- בדקו את תלוש משכורת 15
- זהו וטפלו בנורות אדומות 16

30
דקות

- בדקו את הפנסיה והביטוחים 18
- עדכנו וסמנו את אירועי מסלול החיים 19
- עקבו אחרי טבלת ריכוז הנכסים 19

45
דקות

- התמודדות עם נפילות ומשברים 21

הכנת המוצרים

בנו מסלול חיים

עלינו לקחת בחשבון **שינויים שצפויים להתרחש** במסגרת התכנית לחיים כלכליים מאוזנים, אחרת התכנית שלנו עלולה להיכשל. חשוב להדגיש שלא מדובר בשינויים בלתי צפויים. איך להתמודד עם שינויים בלתי צפויים שמובילים למשבר? עברו לעמוד 21 – 'משברים פיננסיים'.

מילות המפתח הן 'תכנון מראש'

נתכנן תכנית כלכלית ארוכת טווח הלוקחת בחשבון תחנות במסלול החיים העתידי שלכם, נגדיר את התמורות והשינויים הצפויים ונתכן בהתאם. נזהה אירועים שצפויים להשפיע על התקציב המשפחתי, נמפה אותם על ציר הזמן ונעריך את השפעתם הכלכלית. לתהליך זה אנו קוראים "מסלול החיים" והוא ישמש עבורכם כעוגן תכנון תקציב ארוך טווח. נלמד כעת כיצד לבצע כל אחד מהשלבים.

א

זיהוי אירועים צפויים

1

דמיינו את השנים הקרובות של כל אחד מבני המשפחה

ציינו לעצמכם נקודות בעלות משמעות תקציבית. לדוגמא: התחלה או סיום של צהרון, חגיגת בר/בת מצוה, הוצאת רישיון נהיגה, לימודים באקדמיה וכדומה.

3

חשבו על אירועים שתמצאו שיתרחשו

מדובר באירועים שלא יקרו בהכרח, אך נרצה לקיימם. באירועים האלו נכלול את "החלומות" שלנו, לדוגמא: שדרוג המטבח, הרחבת הדירה, הטיול הגדול וכדומה. הוסיפו אותם לרשימה של מסלול החיים כדי לעזור להפוך את החלומות למציאות.

2

חשבו על אירועים משפחתיים שצפויים להתרחש בשנים הקרובות

ציינו לעצמכם נקודות בעלות משמעות תקציבית. לדוגמא: הרחבת המשפחה, החלפת מכונת הכביסה שכנראה לא 'תסחוב' יותר משנתיים נוספות, סיום משכנתה וכדומה.

4

קחו בחשבון אירועים בלתי מתוכננים

אירועים שאנחנו לא יודעים היום לנקוב בשמם ובמידת השפעה הכלכלית שלהם, אבל הם עלולים לקרות וכדאי שניערך גם אליהם. הגדירו לצורך זה אירוע בשם "קופה לשעת חירום" והוסיפו גם אותו לרשימת מסלול החיים.

דוגמאות לאירועים שיש לקחת בחשבון:

אירועים כלכליים	אירועים משפחתיים ואישיים
<ul style="list-style-type: none">• ירידה בשכר (שבתון, חל"ת ועוד)• יציאה לפנסיה• הפסקת עבודה זמנית• קבלה/הפחתה בקצבאות• החלפה או רכישה מכשיר או רהיט משמעותי (מטבח, רכב, סלון ועוד)• שינוי בהחזר חוב – התחלה או הגדלת החזר• עליית שכר צפויה או עבודה נוספת• סיום/ירידה בתשלום משכנתה• התחלת / סיום הפרשה לתכנית חסכון	<ul style="list-style-type: none">• לידה• מעבר למסגרת חינוכית חדשה• חגיגת בר\מצווה• לימודי נהיגה• חתונה• מעבר דירה• עזרה לילדים הבוגרים

 שימו לב: חלק מהאירועים יגדילו את ההוצאות או יקטינו את ההכנסות שלכם, להם נקרא **אירועים שיכבידו על התקציב**, בעוד שחלק מהאירועים יקטינו את ההוצאות או יגדילו את ההכנסות שלכם, להם נקרא **אירועים שיקלו על התקציב**. אירועים שיכבידו על התקציב הם אירועים שיחייבו אותנו להקצות חלק מהתקציב למימושם, לדוגמא: הוצאת רישיון נהיגה או החלפת המטבח. לעומתם, אירועים שיקלו על התקציב יהיו אירועים שיפנו לנו כסף למטרות אחרות. לדוגמא: סיום חוב כלשהו, מעבר ממטפלת לגן עירייה, סיום תשלום משכנתא ועוד.

בניית מסלול החיים הוא מאוד דינמי - כל אחד מהאירועים יכול להוות אירוע מקטין או מגדיל הוצאות – חסכון לחתונה יגדיל את ההוצאות ולאחר החגיגה 'יתפנה' מקור לתקציב נוסף. דוגמא נוספת – מעבר למסגרת חדשה יכול להקטין הוצאות (למשל מעבר לגן עירוני מטיפול פרטני עם מטפלת) או להגדיל הוצאות (למשל תחילת לימודים אקדמאיים). היזהרו מפנטזיות סביב אירועים שיגדילו את ההכנסה – לדוגמא: אם אינכם בטוחים שתקבלו העלאה, אל תיקחו אותה בחשבון עד שהיא תהיה וודאית.

1. לאחר זיהוי האירועים למסלול החיים המשפחתי, נמקם אותם על ציר זמן, בהתאם למועד התרחשותם הצפוי.
2. נמיינ את האירועים ל-4 סוגים שונים:
 - **סכום גדול חד פעמי** – כזה שמחייב אותנו צבירה מראש, כמו אירוע בת מצווה. **נסמן באדום**
 - **הוצאה חדשה או הגדלת הוצאה קיימת** – כמו התחלת תשלום למטפלת **נסמן בכתום**
 - **ירידה בהכנסות** – כמו יציאה לשנת שבתון **נסמן בכתום**
 - **ירידה בהוצאות או בהחזרי החובות** – כמו סיום החזר חוב או משכנתא **נסמן בירוק**
 - **עליה בהכנסות** – כמו סיום לימודים או קידום מובטח בעבודה **נסמן בירוק**

לדוגמא – בניית מסלול החיים של משפחת נדל:

אוג-2020	מאי-2021	אוק-2021	יוני-2022	ספט-2023
דני - סיום צהרון	רינה - בת מצוה	יותם - רישיון נהיגה	סיום חוב לפועלים	קופה לשעת חירום - מוכנה
	סיום חוב ללאומי		משה - יציאה לשנת שבתון	משה - חזרה משבתון

הערכת ההשפעה הכלכלית

- בשלב זה נעריך את המשמעות הכספית של כל אירוע בכדי להבין כיצד להיערך אליו בהתאם.
- אם מדובר באירוע שדורש הוצאה גדולה באופן חד-פעמי, נוסיף לאירוע את **הסכום הכולל הדרוש**
 - אם מדובר באירוע שדורש הוצאה מתמשכת, נוסיף לאירוע את **השינוי בסכום החודשי**
 - אם אין ביכולתכם להעריך באופן מדויק את הסכומים תנו הערכה גסה שתאפשר לכם לצפות את מידת ההשפעה. **לדוגמא:**

2023-ספט	2022-יוני	2021-אוק	2021-מאי	2020-אוג
קופה לשעת חירום- מוכנה דרוש 36,000 ₪	סיום חוב לפועלים הקטנת הוצאה - 250 בחודש	יותם - רישיון נהיגה דרוש 15,000 ₪	רינה - בת מצוה דרוש 6,000 ₪	דני - סיום צהרון הקטנת הוצאה - 1500 בחודש
משה - חזרה משבתון הגדלת הכנסה - 1000 בחודש	משה - יציאה לשנת שבתון הקטנת הכנסה- 1000 בחודש		סיום חוב ללאומי הקטנת הוצאה - 300 בחודש	

היערכות לאירועים חד פעמיים

בשלב זה נבין כיצד להיערך לקראת אירועים שדורשים הוצאה חד פעמית גדולה. תחילה, עלינו לקבוע את מקור המימון:

- האם מדובר בסכום שקיים? (למשל מתנה או חסכון קיים) במקרה זה נסמן את הסכום לטובת האירוע ונמשיך לאירוע הא.
- האם עלינו להקצות בכל חודש סכום מהתקציב לטובת האירוע עד לצבירת הסכום הנדרש? אם כן, נמשיך להנחיות בפסקה הבאה בכדי להבין איך נעשה זאת.

איך נדע איזה סכום להקצות בכל חודש לטובת אירועים?

1. נחליט על מספרי חודשי הצבירה שנרצה להקדיש לאירוע
2. נחשב את הסכום שצריך להקצות בכל חודש באופן הבא:

$$\text{הסכום הכולל הדרוש} = \frac{\text{הסכום החודשי לצבירה}}{\text{מספר חודשי הצבירה}}$$

3. נמקם בטבלה את הסכום לאורך מסלול החיים בחודשים הרלוונטיים

בנו מסלול חיים

נדגים את ההיערכות לאירועים חד פעמיים בהתאם לדוגמא של משפחת נדל:

נניח שסבא וסבתא העניקו ליונתם מתנה – מימון רישיון הנהיגה, ועל המשפחה לחסוך את הסכום לבת המצווה של רינה

אופציה ב' - פריסה בהתאם למספר החודשים שברשותנו:

נניח שהמשפחה מתכננת להקצות סכום בכל חודש החל מחודש דצמבר 2019. כלומר, יהיו לנו 17 חודשים לצבירת סכום של 6,000 ₪ לבת-המצווה. נעשה את החישוב הבא:

$$353 \text{ סכום הצבירה החודשי} = \frac{6,000 \text{ הסכום הדרוש}}{17 \text{ חודשי צבירה}}$$

לכן, על המשפחה להקצות סכום של 353 ₪ בכל חודש, במשך 17 חודשים, עד לצבירת הסכום של בת המצווה.

נציב את ממצאים אלו בטבלה באופן הבא:

דצמ-2019	אוג-2020	מאי-2021	אוק-2021	יוני-2022	ספט-2023
התחלת צבירה לבת מצווה – רינה הגדלת הוצאה – 353 בחודש	דני - סיום צהרון הקטנת הוצאה - 1500 בחודש	סיום צבירה, רינה - בת מצוה הקטנת הוצאה - 353 בחודש	יותם - רישיון נהיגה דרוש 15,000 ₪ מתנה מהסבים!	סיום חוב לפועלים הקטנת הוצאה - 250 בחודש	קופה לשעת חירום – מוכנה הקטנת הוצאה – 800 בחודש
התחלת צבירה לקופה לשעת חירום הגדלת הוצאה - 800 בחודש		סיום חוב ללאומי הקטנת הוצאה - 300 בחודש		משה – יציאה לשנת שבתון הקטנת הכנסה - 1000 בחודש	משה – חזרה משבתון הגדלת הכנסה - 1000 בחודש

חסכו קופה לשעת חירום

חסכו חיסכון שגובהו לפחות 3 חודשי משכורת

נרצה לחסוך חסכון זה למטרת רגעי משבר ואירועים לא מתוכננים, מדובר בסכום שעלינו להשאיר זמין למשיכה בהתראה של חודש, להתמודדות עם משברים פיננסיים*. נציע בעמוד הבא פתרונות שיעכבו אתכם מלהשתמש בחיסכון זה למטרות אחרות.

מה נוכל לעשות כדאי לשמור את הקופה לשעת חירום ולא להתפתות להשתמש בה למטרות אחרות?

1. הצמידו לחסכון שם שיזכיר לכם את מטרתו. לדוגמא: "לא לגעת אלא במקרה חירום!"
 2. לפני שאתם משתמשים בחסכון זה, שאלו את עצמכם:
 - האם זאת הוצאה הכרחית? כלומר האם מדובר משהו שאנחנו **באמת צריכים** או משהו שאנחנו רוצים?
 - האם ניתן לגייס את סכום הכסף הדרוש להוצאה בשוטרף?
- במידה ואחרי בחינה מעמיקה והפעלת שיקול דעת הגעתם למסקנה שמדובר בשימוש ראוי לחסכון זה, עשו זאת בלב שלם וללא נקיפות מצפון. הלא בדיוק לשם כך צברתם את החיסכון הזה.

כמו כן, הקפידו על שני דברים:

1. אל תוציאו אוטומטית את כל החיסכון הצבור – השתמשו רק בהתאם לצורך שלכם.
2. לאחר שתתגברו על המשבר, תכננו מחדש כיצד תשלימו בחזרה את הסכום המקורי של החיסכון.

בנו טבלת ריכוז הנכסים

בנו טבלה שמרכזת רשימה מפורטת של כל החסכונות שלכם והנכסים שברשותכם. לשם כך, תוכלו להיעזר ב**תיק ריכוז הנכסים** שלנו.

*לפי עמוד 21 – היו מוכנים למשברים פיננסיים"

הכנת סביבות העבודה לפעילות שוטפת יעילה

הרווחתם את הכסף – נהדר. השתמשו בו בתבונה לדברים שתכננתם. טרם הרווחתם את הכסף – חכו עד שיצטבר.

- אל תוציאו יותר ממה שכבר צברתם
 - אל תיקחו הלוואות צרכניות
 - אל תמשכנו את העתיד שלכם למען הנאות ההווה
- בכדי להימנע מהוצאות מיותרות - תכננו קדימה, השוו מחירים, חפשו חלופות, הבחינו בין צריך לרוצה, שימו גבולות, הגדירו יעדים וזכו להצלחות קטנות, תגלו מה עוזר לכם ומה הדרך הנכונה ביותר עבורכם.

קבעו דייט חודשי ושנתי לעריכת הבקורות

- אל תסמכו על זה שתמצאו את הזמן בין לבין
 - שריינו את הזמן ביומן
 - בחרו פרק זמן בשעות שקטות כשהילדים לא מפריעים
- הסכימו ביניכם על חלוקת תפקידים, למשל: מי בודק את העו"ש, חיובי האשראי ותלושי השכר. מי בוחן את דוחות הפנסיה, תכניות החיסכון וכדומה. בנוסף, החליטו מי משלם את החשבונות ומי מתייק מסמכים. שתפו בממצאים ובהתלבטויות.

ארגנו ניירת כלכלית וסמנו תזכורות לאירועים ומועדים

- **אירועי מסלול החיים** – סמנו מידי שנה את אירועי מסלול החיים (לקריאה נוספת על מסלול החיים - עמוד 2) המתוכננים להגיע על מנת שתזכרו לעשות את השינויים התקציביים הנדרשים.
- **מועדי סיום התקשרות עם ספקים** - הכניסו תזכורות ביומן חודש לפני סיום תקופת התקשרות עם ספקים. למשל: סיום תכנית הסלולר, סיום שנה ללא חיוב דמי כרטיס אשראי ועוד. כשמגיעה התזכורת, בדקו את האפשרויות העומדות לרשותכם, והודיעו לספק מבעוד מועד על החלטתכם.
- **ארגנו ניירת כלכלית** – לא כל מכתב מהבנק צריך לשמור, וגם את אלו שנשמור, כנראה שנוכל לזרוק אחרי מספר שנים. לימדו על ההמלצות של פעמונים [לארגון חכם של המסמכים הכלכליים](#). הניירת הכלכלית יכולה להיות מאורגנת בקלסרים או בתיקיות במחשב. העיקר שיעמוד לרשותכם המידע הרלוונטי להתנהלותכם הכלכלית, באופן מסודר ונגיש.

קבעו את מועדי החיוב והפרשה, לאחר מועד ההכנסה

אנחנו כבר יודעים שעל "מינוס" משלמים ביוקר. באופן עקרוני, אם ממוצע ההכנסות החודשי גבוה ממוצע ההוצאות, אין סיבה שתהיו במינוס. ובכל זאת, אתם עלולים למצוא את עצמכם במינוס לזמן לא מבוטל מידי חודש. הסיבה העיקרית היא **ההכנסות** החודשיות מתקבלות לאחר ירידת **החיובים** וה**הפרשות**.

א

התאימו את מועדי החיוב של כרטיסי האשראי או התחייבויות אחרות, למועד שבו ישנה יתרה מספקת בחשבון.

ניתן דוגמא:

לפניכם תדפיס עו"ש של אדם שמרוויח ₪ 6,500, וממוצע חיובי האשראי שלו הוא ₪ 5,350.

לכאורה – המצב מצוין, לא? הוא חוסך בכל חודש כ-1,200 ₪

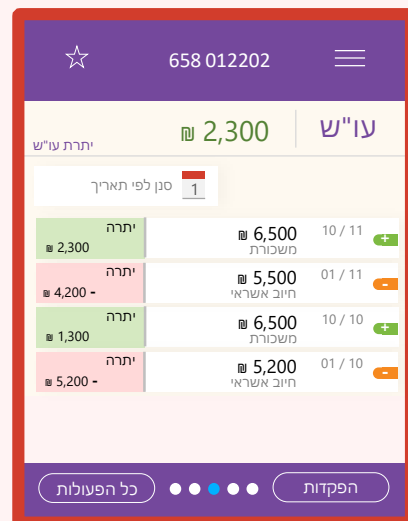
למרות זאת, **כאשר מועדי החיוב לא מתוזמנים עם מועדי ההכנסה**, הוא נמצא במינוס על בסיס חודשי, כמו בדוגמא הבאה:

כניסה מיותרת למינוס מידי חודש! ✘

ניתן לראות בתדפיס העו"ש שלפנינו שמועד חיוב האשראי הוא ב-1 לחודש, בעוד שמועד כניסת המשכורת ב-10 לחודש. זה מוביל לכך שבכל חודש ישנם 10 ימים בהם קיים מינוס בחשבון.

איך נמנע ממצב זה?

נסביר את דרך המניעה בעמוד הבא!

658 012202	
יתרת עו"ש	₪ 2,300
סגן לפי תאריך	1
יתרה	₪ 6,500 10 / 11 + משכורת
יתרה	₪ 5,500 01 / 11 - חיוב אשראי
יתרה	₪ 6,500 10 / 10 + משכורת
יתרה	₪ 5,200 01 / 10 - חיוב אשראי

התאימו את מועדי החיוב, ההכנסה וההפרשה

סוג	תאריך	סכום	מצב
יחידת חשמל	15 / 10	5,500	חיוב
משכורת	10 / 10	6,500	חיוב
יחידת חשמל	15 / 09	5,200	חיוב
משכורת	10 / 09	6,500	חיוב

ניתן לראות בתדפיס העו"ש שלפנינו שמועד כניסת המשכורת הוא ב-10 לחודש, בעוד שמועד חיובי האשראי ב-15 לחודש. זה מוביל לכך שבכל חודש ישנם 10 ימים בהם קיימת יתרה חיובית מספקת, שיכולה 'לספוג' את החיובים ועדיין להישאר בפלוס!

ב-2 הדוגמאות ניתן לראות צבירה ממוצעת של 1200 ₪ בחודש, אך **תיאום מועדי החיוב וההכנסה יכולים ליצור הבדל משמעותי במצב היתרה בחשבון**

ב **עכבו את ההפרשה לחיסכון** ואת מועד **החיובים** מחשבון העו"ש, למועד בו ישנה יתרה מספקת בחשבון. באופן כזה יתרת העו"ש החיובית תלך ותגדל מידי חודש

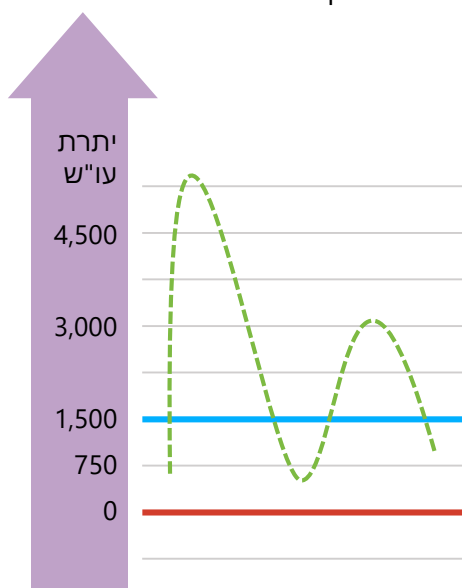
לשם השלמת מהלך זה הגדירו סף תחתון שסכמו שווה לפחות ל-10% מההוצאה החודשית הממוצעת. לדוגמא: עבור הוצאה חודשית ממוצעת של 15,000 ₪, סף היתרה התחתון שנגדיר לעצמנו יהיה 1,500 ₪

באופן כזה, לא תכנסו למינוס, אלא לטווח שבין 0 ל-10% שהגדרתם. ניתן להדגים זאת באמצעות השרטוט הבא:

במילים אחרות, אל תמהרו להעביר את כל הכספים שצברתם לחסכון או לסמנו למטרה כלשהי, צרו לעצמכם מעין מסגרת אשראי משלכם בגובה הסף שהגדרתם, שתהווה מרווח ביטחון מהמינוס.

כאשר תתנהלו ביציבות סביב הסף התחתון, תוכלו לבטל לחלוטין את מסגרת האשראי ובכך גם לחסוך את עמלת הקצאת האשראי.

חשוב לציין שאם תזדקקו באופן נקודתי להקצאת מסגרת אשראי מהבנק, תוכלו תמיד לבקש הקצאה כזו ושוב לבטל אותה לאחר זמן, כשלא יהיה בה עוד צורך.

מתכון לפעילות שבועית

בדקו את חשבונות העו"ש בבנק

אנחנו יודעים שרישום ובקרה מדוקדקים הם אתגרים גדולים מפני שהוא תהליך תובעני ושוחק, שקשה להתמיד בו לאורך זמן. כמו כן, רישום כל הוצאה והכנסה, קטנה כגדולה, ובחינתה מול התקציב המתוכנן, הוא צורך קריטי לתהליך.

הבשורה הטובה היא שלאחר תהליך הליווי, אין צורך בבקרה הדוקה כדי לחיות חיים כלכליים מאוזנים.

מה כן כדאי לשמר?

העיקרון המנחה הוא - עומק הבקרה כעומק היתרה

ככל שהיתרה החיובית גדולה יותר ומרווח ביטחון גדול יותר – תזדקקו לפחות ופחות השקעה בבקרה, ובוודאי שאפשר יהיה לוותר על רישום כל פעולה ופעולה.

אז...

תוכלו להתחיל לערוך
בקרה כללית יותר

אם...

- אתם מאוזנים בשלושת החודשים האחרונים, כלומר: ההוצאות נמוכות מההכנסות כולל החזרי חובות וצבירת הסכומים הנדרשים לפי מסלול החיים (אם יש)
- יצרתם את הסף התחתון משלכם*

מהי בקרה כללית ברמה השבועית - חשבונות עו"ש בבנק:

1. היכנסו פעם בשבוע לכל חשבון עו"ש שברשותכם
2. עברו במהירות על התנועות:
 - וודאו שהיתרה חיובית
 - וודאו שהתנועות מוכרות לכם
 - וודאו שהסכומים בהתאם לצפיותיכם
3. אם זיהיתם משהו לא מוכר או לא צפוי, סמנו לעצמכם לברר את העניין.

*לפי סעיף ב', עמוד 10 – עיכוב הפרשה לחיסכון'

מתכון לפעילות חודשית

עבדתם קשה כדי להגיע ליציבות כלכלית, אך כשממשיכים לנוע מפסגת ההר ישנן עליות ומורדות בדרך. כדי להימנע מנפילה לבורות עליכם לגלות ערנות ולזהות מגמות ירידה כבר בכניסה לעמק.

מהי נורה אדומה?

שלושה חודשים
שאינם רצופים
של חוסר איזון כלכלי
(בחצי שנה האחרונה)

או

שלושה חודשים
רצופים
של חוסר איזון כלכלי

מה הכוונה חוסר איזון כלכלי? אם יתרת העו"ש נמצאת בירידה מחודש לחודש, או שהייתה ירידה חדה לכיוון המינוס או לסף התחתון* שהגדרתם.

איך נטפל בנורות אדומות?

1. ניתוח הסיבות למגמת הירידה: הבנת הסיבה לבעיה, היא כבר חצי הדרך לפתרון. ברגע שתהיו מודעים לשינוי שהתרחש בחודשים האלו, תוכלו לדעת מה לתקן. נדרש מכם הרבה יושר פנימי בשלב זה. אל תחפשו הסברים ותירוצים למה אי אפשר היה אחרת, אלא חישוב מה ניתן לעשות מרגע זה והלאה.

2. הגדרת מידת הבקרה הנדרשת:

ייתכן מאד שכתוצאה מניתוח הסיבות למגמת הירידה תגיעו למסקנה שצריך לחזור לבקרה הדוקה יותר. אולי אפילו בקיים בקרה הדוקה באופן זמני - רישום של כל פעולה ופעולה, זה טבעי לחלוטין. זכרו שאתם כבר יודעים לעשות את זה ושמדובר במאמץ זמני עד שתתייצבו מחדש. אפשרות אחרת היא לנהל בקרה מפורטת רק על סעיף אחד או סעיפים ספורים שהם מקור הבעיה. כך הרישום יהיה תובעני פחות, וממוקד יותר לתחומים הדורשים חיזוק.

*לפי עמוד 10 סעיף 2 - עיכוב ההפרשה לחיסכון

מתכון לפעילות שנתית

בדקו את הפנסיה והביטוחים

1) זיהוי שינויים

בדקו האם התרחשו בשנה האחרונה / צפויים להתרחש בשנה הקרובה שינויים המשפיעים על תכנית הפנסיה שלכם.

אילו שינויים עשויים להשפיע על תכנית הפנסיה?

שינויים אישיים - חתונה, גירושין, לידה, רכישת נכס ועוד

שינויים תעסוקתיים - עבודה חדשה, עליית שכר ועוד

שינויים חיצוניים - רפורמות בשוק ההון, שינויי תקנון ועוד

2) השלכות השינויים

בחנו האם יש לשינוי השלכות בהקשר הפנסיה והביטוחים, והאם ניתן לעשות משהו בהקשר. אם אינכם מרגישים בקיאים מספיק בפרטים, התייעצו עם איש מקצוע. הגיעו מוכנים לפגישת הייעוץ וודאו שאתם מבינים את ההמלצות. אל תתביישו לשאול.

3) סגירת פינות

- **ודאו שכל הכספים שהופרשו אכן הגיעו ליעדם**, על ידכם ו/או על ידי המעביד
- **השוו את דמי הניהול** שאתם משלמים ביחס לאחרים, ניתן לעשות בדיקה זו באמצעות השוואה של דמי הניהול שאתם משלמים ודמי הניהול הממוצעים המופיעים בדו"ח השנתי.
- **בדקו שהכיסוי הביטוחי** המיועד לכם עונה על הצורך, מצד אחד לא מועט מידי ומצד שני לא מוגזם או מיותר.

- **אם אינכם בטוחים** אלו תכניות פנסיוניות יש לכם ו/או אלו ביטוחים יש לכם, היכנסו [למסלוקה הפנסיונית](#) ו/או [להר הביטוח](#) בהתאם.
 - **במידה ואתם לקראת פרישה** – זה הזמן לקבל החלטות וחלקן בלתי הפיכות. לכן, כדאי מאד שתתייעצו עם איש מקצוע בנושא.
- להעשרה: ראו גם [איך לקרוא את הדוח השנתי של הפנסיה?](#) מתוך האתר של משרד האוצר.

עדכנו וסמנו את אירועי מסלול החיים

תכננו שנה נוספת במסלול החיים, למשל – אם בניתם מסלול ל-10 שנים משנת 2020 עד 2030, בשנת 2021 בדקו את המסלול המתוכנן, עדכנו אותו במידת הצורך והוסיפו את האירועים לשנת 2031. בנוסף, תסמנו ביומן (כדאי לעשות תזכורת!) את האירועים הקרובים הצפויים, כך שתוכלו להיערך להם ולעשות את השינויים התקציביים הנדרשים.

בדקו את טבלת ריכוז הנכסים

החזיקו טבלה מרכזת ובה רשימה מפורטת של כל החסכונות שלכם והנכסים שברשותכם. תוכלו להיעזר ב**תיק ריכוז הנכסים** שלנו. אחת לשנה או כאשר תקבלו דוחות תקופתיים רלוונטיים, עדכנו את הטבלה בהתאם.

כשהעוגה צונחת

נפילות ומשברים

היו מוכנים למשברים פיננסיים

מעבר לנפילות קטנות, החיים עלולים להציב בפנינו אירועים בלתי מתוכננים עם השפעה כלכלית משמעותית; אובדן מקום עבודה, מחלה קשה ואתגרים גדולים אחרים. משבר כזה הוא סכנה אמיתית - אם לא תתעשתו ותתמודדו עם הקושי, תאבדו חלק גדול מההישגים הכלכליים שכל-כך עמלתם להשיגם, ותקשו מאד לחזור ליציבות כלכלית.

אנחנו ממליצים לנקוט בפעולות הבאות:

1

הפעילו את מנגנוני ההגנה

זה הזמן להשתמש בהגנות שיצרתם לעצמכם – **מסגרת הסף התחתון*** תסייע למתן את ירידת היתרה מתחת לקו המינוס, ותגן עליכם מריביות מיותרות. כמו כן, זה בדיוק הזמן להשתמש **בקופה לשעת חירום**** – השתמשו בה בתבונה ובהדרגה. אולי הם לא ייתנו מענה מלא, אבל בוודאי יקלו את הקושי.

2

הדקו את הבקרה

התגייסו לתהליך בקרה הדוק באופן זמני עד שתתגברו על המשבר - סמנו לעצמכם במה תוכלו להצטמצם עד שהמשבר יחלוף, וערכו רישום ובקרה מדוקדקים לעמידה ביעדי הצמצום

3

הגדירו מחדש את יעדי החסכונות

אם שמתם "כסף בצד" לאירועי מסלול החיים, ייתכן שזה הזמן להסב את חלקם ממטרתם המקורית אל פתרון המשבר. ערכו סדרי עדיפויות בין חסכונותיכם ושקלו להסב את אלו שבעדיפות נמוכה יותר. לדוגמא: אולי תדחו את החלפת הרכב ותסבו את הכסף לפתרון המשבר או שתחליטו לצמצם בתקציב של אירוע מתוכנן ולהשתמש בחלק מהתקציב שחסכתם לטובת פתרון המשבר.

4

הגדילו את ההכנסה

זה הזמן לחשוב על תוספת הכנסה, גם אם זמנית. אולי הגיע הזמן לבקש העלאת משכורת או לחפש עבודות נוספות או מתגמלות יותר. זכרו שהגדלת הכנסה היא בדרך כלל נעימה יותר מצמצום בהוצאות או משימוש בחסכונות. זכרו גם שלא בהכרח מדובר על עבודה קבועה. יתכן מאד שתספיק תוספת הכנסה זמנית, עד שתחזרו ליציבות כלכלית.

5

קחו הלוואה חכמה

אם הצעדים הקודמים אינם מספיקים, שיקלו לקחת הלוואה חכמה לטווח קצר. מה זה אומר חכמה? אתם כבר יודעים שלקחת הלוואה ללא יכולת החזר אינה פתרון, לכן עשו זאת רק אחרי בחינה מעמיקה של יכולת החזר. אחרת, הימנעו מהצעד הזה

*לפי סעיף ב', עמוד 10 – 'עיכוב הפרשה לחיסכון'
**לפי עמוד 7 – קופה לשעת חירום'